

Patent Sahibinin Hakları

Avukat Mert AYTEKİN

Gebze Teknik Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi Sunum Özeti

556 SAYILI MARKALARIN KORUNMASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME :
KISACA KHK

FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI

SINAI HAKLAR

Bu haklar haksız rekabete karşı Türk Patent Enstitüsü tarafından korunur.

- MarkaPatent / Faydalı Model
- Endüstriyel Tasarım
- Coğrafi İşaret
- Entegre Devre Topoğrafyası

FİKRİ HAKLAR

Telif hakları ve ilgili haklar olarak Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından tarafından korunur.

- Fikir ve Sanat Eserleri

SINAI MÜLKİYET HAKLARI

BULUŞ NEDİR?

BULUŞ NASIL KORUNUR?

PATENT NEDİR?

NELER PATENTLENEBİLİR?

PATENTİN İŞLEVİ?

- Buluş sahibi ödüllendirilir. (7, 10, 20 yıl koruma)
- Buluş faaliyetleri özendirilir.
- Teknik bilgi yaygınlaşır. (Yayın)
- Ekonomik ve teknolojik gelişme sağlanır.

PATENT NASIL KORUNUR?

- Patent, devlet tarafından Türk Patent Enstitüsü aracılığıyla verilir.
- Faydalı Model veya Patent ile tescillenir, kanunlar ile korunur.

SINAI MÜLKİYET STRATEJİSİ

ŞİRKETLERİN SINAI MÜLKİYETE VERDİĞİ ÖNEM?

- Microsoft'un şirket değerinin %80'igayri maddi kıymetlerden, özelliklede fikri mülkiyetten gelmektedir.
- IBM, Motorola, Philips, Mitsubishi,Canon, Hitachi, Kodak, yılda1000'den fazla patent başvurusu yapmaktadır.
- IBM'in patent lisans gelirleriyılda 1 milyar \$'dır.

PATENT SAHİBİNİN HAKLARI

Patent Belgesi, buluş sahibinin izni olmadan başkalarının patentli ürünü ticari olarak izinsiz;

- Üretmesini,
- Kullanmasını,
- Satmasını,
- İthal veya ihraç etmesini engeller.

Ancak patentli buluşun, ticari olmayan kişisel kullanımlar için üretilmesinde herhangi bir engel yoktur.

SÖZLEŞMEYE DAYALI LİSANS (KHK MADDE 88)

PATENT SAHİBİ, PATENTTEN DOĞAN HAKLARINI NE ZAMAN KULLANABİLİR?

Uzun süren Patent veya Faydalı Model tescil prosedürü içinde, tescil belgesi çıkıncaya kadar patenti taklit edenler hakkında dava açılabilir mi?

- Patent başvurusu Türk Patent Enstitüsü tarafından ayda bir yayınlanan RESMİ PATENT BÜLTENİNDE yayınlandığı takdirde, başvuru sahibi, buluşa vaki tecavüzlerden dolayı hukuk ve ceza davası açmaya yetkilidir.
- Patent Hakkına Tecavüz edenin kötü niyetli olduğuna mahkeme tarafından hükümlenirse, yayından önce de tecavüzün varlığı Kabul edilir.

BAŞVURU SAHİBİNİN BAŞVURU VE TESCİLDEN DOĞAN HAKLARI

- Başvurunun yayınından veya tecavüz ettiği iddia edilen tarafın haberdar edilmesinden itibaren, BAŞVURU SAHİBİ haklarını kullanabilir.
- Başvuru ile haklar doğar.
- Yayınlanma ile, başvurudan Doğan Haklar 3. Kişilere Karşı Kullanılabilir.
- Tescil ile, Hukuki ve Cezai Yaptırımlar Uygulanabilir. (**TESCİLLİ SINAI HAKSAHİBİNİN HAKLARI**)
- Koruma Başvuru tarihinden itibaren başlar.

HAKKA TECAVÜZ SAYILAN FİİLLER (KHK MADDE 136)

- Buluş konusu ürünü kısmen veya tamamen üretme sonucu taklit etmek,
- Tecavüz yoluyla üretilen ürünleri satmak, dağıtmak veya bir başka şekilde ticaret alanına çıkarmak veya bu amaçlar için ithal etmek
- Patent sahibi tarafından sözleşmeye dayalı lisans veya zorunlu lisans yoluyla verilmiş hakları izinsiz genişletmek veya bu hakları üçüncü kişilere devir etmek,
- Kendisinde bulunan ve haksız olarak üretilen veya ticaret alanına çıkarılan eşyanın nereden alındığını veya nasıl sağlandığını bildirmekten kaçınmak

HAKKA TECAVÜZ HALİNDE NELER YAPILABİLİR?

- Noter Aracılığı ile İhbarname ya da İhtarname Gönderilebilir
- Görevli ve Yetkili Mahkemede Hukuk ve Ceza Davası Açılabilir
- Görevli ve Yetkili Cumhuriyet Savcılığına Suç Duyurusunda Bulunulabilir

HAKKA TECAVÜZ HALİNDE CEZAI YAPTIRIMLAR? (KHK MADDE 73/A)

Başkasının tescilli patentini taklit eden, satan, ithal veya ihraç eden, ticari amaçla elde bulunduranlar hakkında, suçlular hakkında Savcılık tarafından KAMU DAVASI açılmaktadır. Dava sonucunda:

- Bir yıldan dört yıla kadar hapis cezasına,
- 14.000'den 46.000TL'ye kadar para cezasına,
- İşyerlerinin en az bir yıl kapatılmasına ve ticaretten men edilmesine,
- İhtiyati tedbir kararına,
- Maddi ve manevi tazminata mahkum edilebilirler.

GÖREVLİ MAHKEMELER

Enstitünün bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre aldığı bütün kararlara karşı açılacak davalarda ve Enstitünün kararlarından zarar gören üçüncü kişilerin Enstitü aleyhine açacakları davalarda görevli ve yetkili mahkeme Ankara İhtisas mahkemeleridir.

HUKUK DAVALARINDA GÖREVLİ MAHKEMELER

- İstanbul, Ankara, İzmir'de Fikri Ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemeleri
- Diğer Yerlerde Asliye Hukuk Mahkemeleri

CEZA DAVALARINDA GÖREVLİ MAHKEMELER

- İstanbul, Ankara ve İzmir'de Fikri Ve Sınai Haklar Ceza Mahkemeleri
- Diğer Yerlerde Asliye 3. Ceza, Yoksa Asliye Ceza Mahkemeleri

PATENT İSTEME HAKKI (KHK MADDE 11)

PATENT İSTEME HAKKININ GASBI (KHK MADDE 12)

PATENT ÜZERİNDE HAK TESİSİ (KHK MADDE 86)

- Patent başvurusu veya patent, başkasına devir edilebilir.
- Miras yolu ile intikal edebilir.
- Kullanma hakkı lisans konusu olabilir.
- Patent başvurusu veya patent rehin edilebilir.
- Rehin hakkı bakımından Medeni Kanun'da belirtilen hükümler uygulanır.
- Patent ve başvurusu için sağlararası işlemler yazılı Őekle tabidir.

KULLANMA ZORUNLULUĐU (KHK MADDE 96)

- Patent sahibi veya yetkili kıldığı kiŐi, patentle korunan buluşu kullanmak zorundadır.
- Kullanma zorunluluğu patentin verildiğine iliŐkin ilânın ilgili bültende yayınlandığı tarihten itibaren üç yıl içinde gerçekteŐtirilir.
- Kullanmanın değerlendirilmesinde pazar Őartları göz önünde tutulur

TAZMİNAT (KHK MADDE 138)

HUKUK DAVALARINDA MAHKEMEDEN NELER TALEP EDİLEBİLİR? (KHK MADDE 137)

- Patentten doğan haklara tecavüz fiillerinin durdurulması talebi,
- Tecavüzün giderilmesi ve maddi ve manevi zararın tazmini talebi,
- Tecavüzde kullanılan araçlara ve patente bağlı bir usulün kullanımını sağlayan araçlara el konulması talebi,
- El konulan araçların mülkiyetinin kazanılması talebi
- Tecavüzün devamını önlemek üzere tedbirlerin alınması talebi
- Patentten doğan haklara tecavüz eden kiŐi aleyhine verilen mahkeme kararının kamuya ilan yoluyla duyurulması talebi

YOKSUN KALINAN KAZANÇ (KHK MADDE 140)

Yoksun kalınan kazanç, zarar gören patent sahibinin seçimine bağlı olarak aşağıdaki değerlendirme usullerinden birine göre hesap edilir:

- Patentten doğan hakka tecavüz edenin rekabeti olmasaydı, patent sahibinin patenti kullanması ile elde edebileceği muhtemel gelire göre;
- Patentten doğan hakka tecavüz edenin, patent konusu buluşu kullanmakla elde ettiği kazançta göre;
- Patentten doğan hakka tecavüz edenin, buluşu bir lisans anlaşması ile hukuka uygun şekilde kullanmış olması halinde ödemesi gereken lisans bedeline göre.

PATENT HAKKI NEDEN SONA ERER? (KHK MADDE 133)

- Koruma süresinin dolması ile,
  - Patent sahibinin patent hakkından vazgeçmesi ile,
  - Yıllık ücretlerin ve ek ücretlerin öngörülen sürelerde ödenmemesi ile sona erer.
- Hakkı sona eren patentin konusu, sona erme sebebinin gerçekleşmiş olduğu andan itibaren, toplumun malı sayılır.

HÜKÜMSÜZLÜK HALLERİ (KHK MADDE 129)

- Patent verilebilirlik şartlarına sahip olmadığı ispat edilmişse;
- Buluşun, buluş konusunun açık ve tam olarak tanımlanmadığı ispat edilmişse;
- Patent konusunun, yapılmış olan başvurunun kapsamı dışına çıktığı ispat edilmişse;
- Patent sahibinin, patent isteme hakkına sahip bulunmadığı ispat edilmişse patent hükümsüz sayılır.